

Sayı : 4243

Tarih : 05.02.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023'te Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçelerinde 9 saat arayla yaşanan 7.7 ve 7.6 büyüklüklerindeki depremler ve sonrasındaki artçı depremler 15 milyona yakın nüfusun yaşadığı 11 ilimizde (Kahramanmaraş, Hatay, Gaziantep, Adıyaman, Malatya, Kilis, Şanlıurfa, Adana, Osmaniye, Diyarbakır, Elâzığ) büyük bir yıkıma ve can kaybına yol açmıştır. Oldukça geniş bir coğrafyayı etkileyen depremlerde resmî açıklamalara göre 50 bin 783 kişinin hayatını kaybettiği, 107.204 kişinin ise yaralı olduğu belirtilmiştir. 6 Şubat depremleri sonrasında yaşanan barınma krizine çözüm üretilenmiş, yurttaşlar hala çadır ve konteyner kentlerde yaşamaya mahkûm edilmiştir. 11 ilimizde yaşanan depremlerden kaynaklı yurttaşların yaşadığı barınma sorunlarının tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Nejla Demir
Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

Deprem bölgesinde kurulan geçici barınma alanları, 2,5 milyon yurttaşımızı barındırmakta yetersiz kalmış ve ayrıca altyapı hizmetleri bakımından da büyük eksiklerin açığa çıkmasına yol açmıştır. Geçici barınma alanlarının kurulum sürecinde ulusal ve uluslararası standartlara uyulması gerektiği yönündeki tüm uyarılara rağmen, bölgede kurulan çadır kentlerde bu standartlara uyulmamıştır. Hızla kurulan çadır kentlerde insani gereksinimler dikkate alınmamış, sadece kapalı alanlar oluşturma anlayışı egemen olmuştur. Bu durum, çadır kentlerde barınan yurttaşlarımızın yaşamlarını sürdürebilmeleri açısından ciddi sorunlara neden olmuştur.

Yer seçiminde yapılan hatalar ve altyapısı kurulmadan oluşturulan çadır kentlerde kullanılan, iklim şartlarına ve yangın standartlarına uygun olmayan malzemeden üretilmiş çadırlar, zorlu kış koşullarına dayanamamıştır. Yaşanan sel, yangın ve fırtına gibi olaylar çadır kentlerde yaşayan depremzedeleri defalarca mağdur etmiştir. Adıyaman, Diyarbakır ve Şanlıurfa'da yaşanan seller; Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye'de çıkan yangınlar; İskenderun'da yaşanan fırtına çadır kentlerde yaşayan depremzedeleri defalarca mağdur etmiştir. Tarım arazilerinin içerisine kurulan pek çok çadır kentte çadırları yağmur, çamur gibi etkenlerden koruyacak bir subasman betonu dahi atılmamış, su drenaj sistemleri kurulmamıştır. Depremzede yurttaşlarımız, kendi olanaklarıyla buldukları palet gibi malzemelerle çadır tabanını selden ve çamurdan korumaya çalışmıştır. Nizami olarak kurulmayan çadır kentlerin birçoğunda çadırlar arası minimum mesafe kuralına uyulmamış, sıkışık yerleşim biçimleri ve acil kaçış ve ulaşım akslarına imkân vermeyen yerleşim düzeni, çadır kentlerde barınan yurttaşlarımızı tehlikelere karşı savunmasız bırakmıştır.

Hatay, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Malatya'da meydana gelen depremlerin ardından, acil müdahale ve iyileştirme süreçlerinde, barınma ve koordinasyon merkezi gibi ihtiyaçların karşılanması gereken kamu yapıları (hükümet konakları, valilikler, belediye başkanlıkları, okullar, aile sağlığı merkezleri, hastaneler, ibadethaneler ve inanç yapıları, polis evleri, jandarma yapıları ve lojmanlar), ağır hasar aldıkları için bu görevlerini yerine getirememiştir. Depremi hasarsız ya da az hasarlı atlatan eğitim yapıları ise kaymakamlık, valilik vb. kamu kurumları tarafından kullanıldıkları için asli fonksiyonları olan eğitim faaliyetlerini yürütememişlerdir.

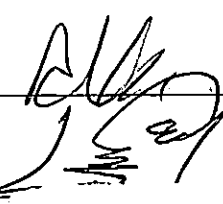
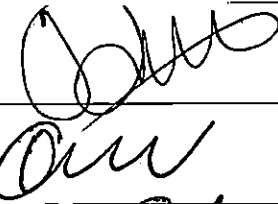
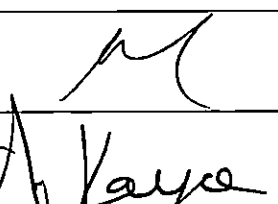
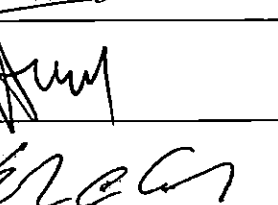
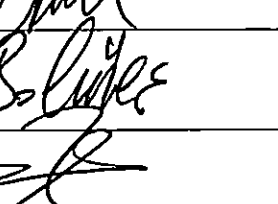
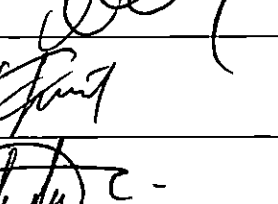
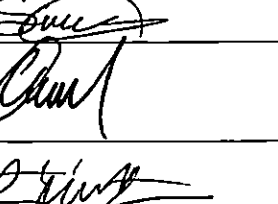
Deprem 1'inci yılında, depremden en fazla zarar gören Hatay, Malatya ve Adıyaman illerine odaklandığımızda, geçen zamana rağmen neredeyse tüm temel ihtiyaçlarda sorunların hala çözülemediği gözlemlenmektedir.

Hatay iline odaklandığımızda, depremin en fazla yıkıcı etkilerini gösterdiği ilçelerde evsiz kalan insanlar, acil geçici el koyma kararıyla tahsis edilen arazilerde oluşturulan çadır kentlere yerleştirilmiştir. İlk olarak zorlu kış şartları, soğuk, çamur ve su baskınları ile mücadele eden depremzedeler, ardından havaların ısınmasıyla birlikte aşırı sıcaklar, yıkımın yarattığı toz, haşere, akrep ve yılanlarla mücadele etmek zorunda kalmışlardır. Konteyner kentlerin kuruluşunda yapılan yer seçimi yanlışlıkları, arazilere geçici kamulaştırma ile el konulması ve özellikle demografik yapı gözetilmeksizin yapılan yerleştirmeler, bu bölgelerde yaşamak zorunda kalan insanlar için çeşitli sıkıntılara neden olmuştur.

Malatya'da, depremlerden etkilenen kent merkezi ve ilçe merkezlerinin yeni imar planları ve yapılaşma şartları henüz belirlenmediği için bina yapımına izin verilmemektedir. Yerinde dönüşüme ve güçlendirmeye de henüz izin verilmemekte, bu durumun barınma sorununu önümüzdeki yıllarda devam ettireceği değerlendirilmektedir. Kent nüfusu, barınma problemi sebebiyle her geçen gün azalmaktadır. Yerel yönetimler ve ilgili kurum-kuruluşlar, kalıcı barınma sorununun çözümüne yönelik süreci hızlandırmak adına hiçbir çaba sarf etmemiş, çözüm üretmemiştir.

Kahramanmaraş'ta, henüz yerinde dönüşüm, güçlendirme ve yeni yapı ruhsatı çıkmamış olduğundan, önümüzdeki birkaç sene içinde barınma sorununun çözülemeyeceği açıktır. Çadırda barınanların sayısı azalmış olsa da hala bu koşullarda yaşamını sürdüren yurttaşlar bulunmaktadır. Depremzedelerin büyük bir kısmı konteyner kentlerde yaşamaktadır, toplamda 26.071 konteynerde 90.939 depremzede barınmaktadır. Konteyner kentlerin kış şartlarındaki durumu ise oldukça zorlu geçmektedir.

11 ilimizde yaşanan depremlerden kaynaklı yurttaşların yaşadığı barınma sorunlarının tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
2	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	